

Recensie promotie Arjen de Korte

In december 2017 rondde Arjen de Korte zijn promotie onderzoek af aan de universiteit van Reading (UK). Allereerst is een hartelijke felicitatie op z'n plaats voor deze prestatie. Het is bepaald geen sinecure om naast werk en gezin een promotie traject te lopen.

Bij de laudatie kreeg Arjen in het bijzonder lof voor de verbinding die hij heeft weten te maken tussen academisch onderzoek en het onderwijsveld waarin hij werkzaam is. Volgens zijn promotor blijft onderzoek (te) vaak op het academisch niveau hangen en is het te weinig praktisch gerelateerd.

Arjen heeft zich gericht op vmbo leerders van het Engels en dan met name op de rol van grammatica instructie in het verwerven van de taal. In zijn onderzoek vergelijkt hij twee vormen van grammatica instructie, nl. de traditionele, op 'productie' gerichte benadering (output oriented instruction), en de zgn. Processing Instruction, die ontwikkeld is door VanPatten en Cadierno (1993).

Hij vergeleek de resultaten van grammatica instructie bij 230 leerders op 6 scholen in Nederland. Om de trend die in de tweedetaalverwerving is ontstaan om de rol van grammatica te verminderen of in het vmbo zelfs grotendeels te laten verdwijnen te toetsen, heeft Arjen een scala aan theorieën onder de loep genomen en vergeleken. Met name de twijfel die taalkundigen zoals Andrews, Krashen en ook Westhoff hebben geuit bij de cognitieve vaardigheid van vmbo leerlingen om geleerde taalstructuren effectief toe kunnen te passen, wilde Arjen eerst met praktisch onderzoek in een pilot studie toetsen. Deze pilot studie toonde aan dat het overgrote deel van vmbo leerlingen na 2 jaar te weinig beheersing van basale grammatica constructies vertonen. Bevindingen werden met betrokken docenten besproken en de conclusie werd getrokken dat een interventie met de gewone verleden tijd (regular past tense) het meest kansrijk zou zijn. De stelling van de taalwetenschapper VanPatten dat de communicatieve waarde van de verleden tijd bijzonder groot is, gaf de doorslag voor Arjens volgende stap.

De gedachte achter de aanpak van Processing Instruction is dat de aandacht van taalleerders door gerichte opdrachten gefocust wordt op specifieke grammaticale eigenschappen van de talige input. Oftewel, leerlingen worden gedwongen om zich te richten op grammaticale informatie in de zin die ze horen of lezen.

In zijn onderzoek werkte Arjen met twee groepen; één (zgn. control group) ontving volgens de traditionele output-oriented benadering grammatica instructie en de tweede groep leerlingen volgens de aanpak van Processing Instruction.

Analyse van het vergelijkend onderzoek toonde aan dat de PI benadering tot betere resultaten leidt bij interpretatie opdrachten met de past tense, tot even goede resultaten waar het productie van de beoogde vorm betreft, en daarnaast zelfs betere resultaten geeft bij het toepassen van present tenses (!). Doordat leerders worden gedwongen vormbetekenis verbanden te maken tijdens het leren d.m.v. gesproken of geschreven input blijkt PI beter te 'werken' en te beklijven dan bij een traditionele manier van instructie. Dat leerlingen ook bij de present tense beter scoorden komt volgens Arjen doordat ze het gebruik van één processing systeem kunnen toepassen op een ander zonder expliciete training.

Tenslotte blijken leerlingen ook beter in staat het geleerde toe te passen op nieuwe werkwoorden.

Omdat de voorbeelden van gerichte input in de studie laten zien dat het voor docenten niet bijzonder ingewikkeld is om de PI benadering te gebruiken en te integreren in hun manier van lesgeven, betekent PI een bijzonder waardevolle en effectieve toevoeging aan hun grammaticalessen.

n.a.v. Adriaan Jan de Korte. Processing Instruction (PI) versus Traditional Instruction (TI) in Dutch Vocational L2 Classrooms. Proefschrift PhD in Education, Reading University. 2017.

Johan van Wijk (October 2018)